

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 545/2017-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 8. novembra 2017 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti PETRODOM trade, s. r. o., Mikulášska 1, Bratislava, zastúpenej advokátskou kanceláriou VÁLKY PARTNERS s. r. o., Muškátová 792/36, Bratislava, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Ladislav Války, LL.M., vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Obdo 72/2014 z 21. apríla 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti PETRODOM trade, s. r. o., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. októbra 2016 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti PETRODOM trade, s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1

a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2 Obdo 72/2014 z 21. apríla 2016 (ďalej len „uznesenie najvyššieho súdu“).

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka je účastníčkou konania na strane žalovaného o zaplatenie sumy 597 490,54 € s prísl., ktoré začalo 31. decembra 2009 na Okresnom súde Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) podaním žaloby žalobcom. Okresný súd rozsudkom sp. zn. 30 Cb 11/2010 z 12. marca 2012 rozhodol tak, že sťažovateľku zaviazal uhradiť dlžnú sumu s príslušenstvom a trovy konania. Proti uvedenému rozhodnutiu okresného súdu podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „krajský súd“) ako odvolací súd tak, že rozhodnutie okresného súdu potvrdil ako vecne správne.

3. Sťažovateľka nesúhlasila s rozhodnutím krajského súdu a podala proti nemu dovolanie, v ktorom argumentovala tým, že nárok zo zmluvy o pôžičke voči nej ako dlžníkovi nemal byť veriteľovi priznaný, pretože sťažovateľkin záväzok zo zmluvy prešiel na spoločnosť FAKTUM trade, s. r. o., na základe zmluvy o predaji podniku, preto nemala pasívnu vecnú legitímáciu v konaní.

4. Ďalším dôvodom, ktorým spochybnila správnosť rozhodnutia všeobecných súdov, bola skutočnosť, že možnosť splatenia záväzku bola alternatívna, čo vyplýva z obsahu zmluvy o pôžičke, pričom sťažovateľka v čase, keď bola dlžníkom, zvolila prevod nehnuteľností ako spôsob uspokojenia veriteľa, čím zanikol druhý spôsob uspokojenia formou vrátenia pôžičky v peniazoch. Veriteľ nebol podľa názoru sťažovateľky oprávnený tento spôsob uspokojenia meniť. Okresný súd však predmetný záväzok kvalifikoval inak ako žalobca a zaviazal sťažovateľku na úhradu záväzku z titulu ručenia s poukazom na § 477 ods. 3 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov. Sťažovateľka sa k zmene právnej kvalifikácie nemala možnosť vyjadriť a tým jej bola odňatá možnosť konať pred súdom. Vzhľadom na to, že spoločnosť FAKTUM trade, s. r. o.,

na ktorú prešiel záväzok, bola v konkurze, mal okresný súd prihliadať aj na túto skutočnosť, pretože veriteľ môže byť uspokojený len za podmienok stanovených zákonom č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

5. Sťažovateľka preto podala dovolanie z dôvodov podľa § 241 ods. 1 písm. a) a c) a § 237 písm. f) zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení účinnom do 30. júna 2016. Najvyšší súd dovolanie sťažovateľky odmietol, pretože nevyšla najavo žiadna vada konania. Podľa sťažovateľky najvyšší súd odignoroval všetky jej argumenty a vôbec sa nimi nezaoberal. V dôsledku toho došlo k porušeniu sťažovateľkou označených práv. Sťažovateľka napadnuté uznesenie považuje za nesprávne z dôvodu, že vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, pretože najvyšší súd vyhodnotil jej dovolanie ako neprípustné aj napriek všetkým známym vadám konania. Sťažovateľka nepovažuje uznesenie najvyššieho súdu za riadne odôvodnené, pretože nedáva odpovede na zásadné otázky, a preto je arbitrárne.

6. Na základe uvedenej argumentácie sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd rozhodol tak, že vysloví porušenie jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu. Súčasne navrhuje, aby ústavný súd zrušil napadnuté uznesenie najvyššieho súdu a vrátil mu vec na ďalšie konanie.

II.

7. Ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Ústavný súd v súlade s § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

9. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prerokovaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

10. Ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou konštatuje, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sú obdobné záruky, že vec bude spravodlivo prerokovaná nezávislým a nestranným súdom postupom ustanoveným zákonom. Z uvedeného dôvodu v týchto právach nemožno vidieť podstatnú odlišnosť (II. ÚS 27/07).

11. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označila sťažovateľka, a to buď pre

nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, II. ÚS 70/00, IV. ÚS 66/02).

12. Sťažovateľka svojou argumentáciou obsiahnutou v sťažnosti spochybňuje napadnuté uznesenie najvyššieho súdu konkrétne, že sa odmietol zaoberať jej argumentmi a nedostatočne odôvodnil svoje závery. Najvyšší súd v odôvodnení svojho uznesenia poukázal na skutočnosť, že sťažovateľka napadla rozsudok odvolacieho súdu, ktorým potvrdil správnosť rozhodnutia súdu prvého stupňa a vo výroku ktorého nevyslovil, že dovolanie proti nemu je prípustné a nezistil takú chybu konania, ktorou by bola sťažovateľke odňatá možnosť konať pred súdom.

13. V tejto súvislosti ústavný súd vzhľadom na svoju doterajšiu judikatúru považuje za potrebné uviesť, že otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky na uskutočnenie dovolacieho konania, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, a nie do právomoci ústavného súdu. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje najvyšší súd (mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Zo subsidiárnej štruktúry systému ochrany ústavnosti ďalej vyplýva, že práve všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie práv a slobôd vyplývajúcich z ústavy alebo dohovoru (I. ÚS 4/00), preto právomoc ústavného súdu pri ochrane práva každého účastníka konania nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. II. ÚS 13/01) alebo všeobecné súdy neposkytnú ochranu označenému základnému právu sťažovateľa v súlade s ústavnoprocenými princípmi, ktoré upravujú výkon ich právomoci.

14. Podľa judikatúry ústavného súdu základné právo na súdnu ochranu a právo na spravodlivé súdne konanie zaručuje každému právo na prístup k súdu, ako aj konkrétne procesné garancie v konaní pred ním (I. ÚS 26/94). Základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) sa možno domáhať v medziach a za podmienok ustanovených vykonávacími zákonmi (napr. III. ÚS 124/04). Ústavou zaručené základné právo na súdnu ochranu vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy a tiež aj právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru však neznamená právo na úspech v konaní pred všeobecným súdom a nemožno ho účelovo chápať tak, že jeho naplnením je len úspech v súdnom spore (II. ÚS 21/02, IV. ÚS 277/05, I. ÚS 8/96, III. ÚS 197/02, III. ÚS 284/08).

15. Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktorú tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonáva (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ústavy). Do obsahu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon (IV. ÚS 77/02). Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, ktorý predpokladá použitie ústavne súladne interpretovanej platnej a účinnej normy na zistený stav veci.

16. Súčasťou obsahu práva na spravodlivé súdne konanie je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne odpovie na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu.

17. Ústavný súd je v súlade so svojou všeobecnou právomocou vyjadrenou v čl. 124 ústavy súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Táto právomoc spolu s právomocou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy mu umožňuje preskúmať aj napadnuté rozhodnutia všeobecných súdov, avšak iba z hľadiska, či tieto rozhodnutia, resp. v nich vyslovené závery, sú alebo nie sú v súlade s ústavno-procesnými zásadami upravenými v ústave. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutia všeobecných súdov, ak samotným rozhodovaním alebo v konaniach, ktoré im predchádzali, došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, pričom skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmania vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neutržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00, I. ÚS 139/02, I. ÚS 114/08). Ústavný súd pripomína, že podľa ustálenej judikatúry vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom nie je chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neutržateľné (I. ÚS 17/01).

18. Uvedenými právnymi názormi sa ústavný súd riadil aj pri predbežnom prerokovaní sťažnosti, ktorou sťažovateľka namietala porušenie svojich ústavou a dohovorom garantovaných práv napadnutým uznesením najvyššieho súdu. Úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti bolo posúdiť, či medzi odôvodnením napadnutého rozhodnutia všeobecného súdu a sťažovateľkou označenými základnými právami podľa ústavy a právom podľa dohovoru existuje taká príčinná súvislosť, ktorá by po eventuálnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie zakladala opodstatnené dôvody na vyslovenie ich porušenia.

19. Ústavný súd zároveň zdôrazňuje, že sa nezaoberal rozhodnutím krajského súdu, pretože sťažovateľka (kvalifikovane zastúpená advokátom) v petite sťažnosti, ktorým je ústavný súd viazaný (§ 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde), rozhodnutie krajského súdu nenapadla.

20. Ústavný súd po oboznámení sa s obsahom uznesenia najvyššieho súdu dospel k záveru, že najvyšší súd svoje rozhodnutie náležitým spôsobom odôvodnil, čo potvrdzuje jeho argumentácia. Uzneseniu najvyššieho súdu nie je z ústavnoprávneho hľadiska čo vytknúť. Najvyšší súd vyslovil názor náležite odôvodnený a interpretačne zvládnutý na takej úrovni, na akej je dovolací súd zvyknutý štandardne rozhodovať obdobné právne otázky. Sťažnosti sťažovateľky chýbala v tomto smere akákoľvek ústavnoprávna dimenzia, keď jej základom bolo iba konštatovanie skutkových okolností prípadu, ich prehodnocovanie a následné vyjadrenie nesúhlasu s vysloveným právnym názorom odvolacieho a prvostupňového súdu. Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu o potvrdení rozsudku krajského súdu nemôže samo osebe znamenať porušenie sťažovateľkou v petite označených práv.

21. Kritériom na rozhodovanie ústavného súdu musí byť najmä spôsob, akým malo byť zasiahnuté do ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou zaručených základných práv alebo slobôd, a v spojitosti s tým zistenie, že v okolnostiach daného prípadu ide o zásah, ktorý zjavne viedol k obmedzeniu, resp. k odopretiu základných práv alebo slobôd. V danej veci s prihliadnutím na argumentáciu sťažovateľky obsiahnutú v sťažnosti ústavný súd nezistil, že by mohol byť namietaným procesným pochybením dosiahnutý vyžadovaný relevantný ústavnoprávny rozmer. S námietkami sťažovateľky sa ústavný súd nestotožnil a dospel k záveru, že nič nesignalizuje, že by napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu mohlo dôjsť k porušeniu sťažovateľkou označených základných práv zaručených ústavou

22. Ústavný súd po oboznámení sa s obsahom uznesenia najvyššieho súdu dospel k záveru, že tento svoje rozhodnutie dostatočne odôvodnil, čo vyplýva aj z nasledujúcich relevantných (v rozsahu podanej sťažnosti, pozn.) častí odôvodnenia napadnutého uznesenia:

„... Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie súdu. Výnimocnosti tohto opravného prostriedku zodpovedá právna úprava

jeho prípustnosti. Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu len v prípadoch, v ktorých ho pripúšťa zákon (§ 236 ods. 1 O. s. p.)...

... K tomu, či rozhodnutie odvolacieho súdu trpí niektorou z väd uvedených v ust. § 237 O. s. p., prihliada dovolací súd nielen na podnet dovolateľa, ale i z úradnej povinnosti podľa ust. § 241 ods. 1 O. s. p. V prípade, že dovolací súd zistí, že rozhodnutie odvolacieho súdu trpí niektorou z týchto väd, zruší rozhodnutie odvolacieho súdu, i keď dovolateľ toto pochybenie nenamietal. Dovolací súd postupuje rovnako i v prípade, že dovolanie nie je v zmysle ust. § 238 a § 239 O. s. p. prípustné.

Podľa § 238 ods. 1 O. s. p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O. s. p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru odvolacieho súdu vysloveného v tejto veci.

Podľa § 238 ods. 3 O. s. p. je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4.

V danom prípade dovolaním odporcu, nie je napadnutý zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu, ale taký potvrdzujúci výrok rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd nevyslovil, že dovolanie proti nemu je prípustné. Dovolací súd v prejednávanej veci dosiaľ nerozhodoval, preto ani nevyslovil právny názor, ktorým by boli súdy viazané.

V danom prípade dovolaním odporcu, nie je napadnutý zmocňujúci rozsudok odvolacieho súdu, ale taký potvrdzujúci výrok rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd nevyslovil, že dovolanie proti nemu je prípustné. Dovolací súd v prejednávanej veci dosiaľ nerozhodoval, preto ani nevyslovil právny názor, ktorým by boli súdy viazané.

Z týchto dôvodov dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že dovolanie odporcu nie je podľa § 238 ods. 1 až 3 O. s. p. procesné prípustné.

Dovolateľ vady konania v zmysle ust. § 237 písm. a/ až e/, g/ O. s. p. v dovolaní nenamietal a v dovolacom konaní vady tejto povahy nevyšli najavo. Prípustnosť tohto opravného prostriedku preto z uvedených ustanovení nemožno vyvodíť.

S prihliadnutím na obsah dovolania sa dovolací súd osobitne zamerlal na otázku opodstatnenosti tvrdenia odporcu, že v konaní došlo k vadám uvedeným v ust. § 237 písm. f/ O. s. p. Tvrdil, že v dôsledku zmeny v právnom posúdení veci súdom prvého stupňa, mu bola znemožnená reálna a efektívna možnosť skutkovo a právne argumentovať v konaní ohľadne nového právneho názoru.

Podľa § 237 písm. f/ O. s. p. dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Toto ustanovenie treba vykladať tak, že v ňom uvedený dôvod prípustnosti dovolania je daný vtedy, ak účastníkovi možnosť konať pred súdom sa postupom súdu odňala vôbec, napr. ak by účastník bol v konaní zastúpený zástupcom alebo opatrovníkom, ktorého záujmy sú v rozpore s jeho záujmami alebo ak by bol účastníkovi ustanovený opatrovník, hoci by neboli pre také opatrenia zákonné predpoklady, alebo ak by súd prejednal vec a rozhodol konečným rozhodnutím napriek tomu, že účastníka na pojednávanie nepredvolal. Podmienka prípustnosti dovolania podľa § 237 písm. f/ O. s. p. nie je však splnená, ak sa účastníkovi odňala možnosť konať pred súdom len pre časť konania a do tej miery, že účastník následne mohol uplatniť svoj vplyv na výsledok konania.

V prejednávanej veci si navrhovateľ uplatnil právo na peňažné plnenie. Súd prvého stupňa vo veci vytýčil pojednávanie na 12. 03. 2012, ktorého sa zúčastnili zástupca navrhovateľa a odporca, obaja boli v konaní vypočutí, mali možnosť podať návrhy na dokazovanie a vyjadrovať sa k vykonaným dôkazom. Z obsahu zápisnice vyplýva, že súd prvého stupňa na uvedenom pojednávaní vykonal vo veci dokazovanie, okrem iného aj listom zo dňa 14. 04. 2008, ktorým navrhovateľ upozornil odporcu na znenie ustanovenia § 477 ods. 3 ObZ, t. j. že odporca má vo vzťahu k navrhovateľovi v zmysle uvedeného ustanovenia ručiteľský záväzok a dlh, a tento trvá. Na uvedenom pojednávaní súd prvého stupňa vyhlásil a odôvodnil rozsudok, písomné vyhotovenie ktorého odporca prevzal 07. 05. 2012 a podal proti nemu odvolanie. V odvolaní taktiež namietal, že postupom súdu mu bola

odňatá možnosť konať pred súdom, pretože navrhovateľ si svoj nárok uplatnil podľa ustanovenia § 657 OZ a súd prvého stupňa vec posúdil podľa § 477 ObZ, pričom nemal možnosť vyjadriť sa k takémuto právnomu posúdeniu veci. Odvolací súd k tomuto odvolaciemu dôvodu v odôvodnení rozhodnutia zaujal stanovisko.

Nakoľko rozhodnutie súdu prvého stupňa bolo navrhovateľovi riadne doručené a podaním odvolania v odvolacom konaní uplatnil svoj vplyv na výsledok konania, dovolací súd dospel k záveru, že podmienka prípustnosti dovolania podľa § 237 písm. f/ O. s. p. nebola splnená.

Dovolací súd sa ďalej zamerlal aj na otázku opodstatnenosti tvrdenia odporcu, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ako aj súdu prvého stupňa sú arbitrárne, čím mu bola postupom súdu odňatá možnosť konať pred súdom, čo zakladá dovolací dôvod podľa ust. § 237 písm. f/ O. s. p.

Vadou konania podľa uvedeného zákonného ustanovenia je taký závadný procesný postup, ktorým sa účastníkovi konania znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Ustanovenie § 237 písm. f/ O. s. p. odňatie možnosti konať pred súdom výslovne dáva do súvislosti s faktickou činnosťou súdu a nie s jeho právnym hodnotením zaujatým v napadnutom rozhodnutí. Napríklad môže ísť o právo predniesť (doplniť) svoje návrhy, právo označiť navrhované dôkazné prostriedky, právo vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k vykonaným dôkazom, právo zhrnúť na záver pojednávania svoje návrhy a vyjadriť sa k dokazovaniu i k právnej stránke veci.

Dovolateľ vo svojom dovolaní namietal, že odvolací súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia nevysporiadal s jeho odvolacími dôvodmi, teda s nesprávnou aplikáciou ustanovení o ručení, s neprávne posúdenou vecnou pasívnou legitimáciou odporcu a opomenutím aplikovať ZKR.

Podľa ust. § 157 ods. 2 O. s. p. /pre odvolacie konanie v spojení s § 211 O. s. p./ v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo

nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patri medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry ESĽP. Judikatúra tohto súdu však nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak ale ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

Rovnako sa Ústavný súd Slovenskej republiky vyjadril k povinnosti súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutie aj v náleze III. ÚS 119/03-30. Ústavný súd už vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03).

Dovolací súd v nadväznosti na uvedené zdôrazňuje, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania (I. ÚS 241/07).

Podľa ust. § 219 ods. 2 O. s. p., ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Ustanovením § 219 ods. 2 O. s. p. je odvolaciemu súdu daná možnosť vypracovania tzv. skráteného odôvodnenia rozhodnutia. Možnosť vypracovania takéhoto odôvodnenia je podmienená tým, že odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožní s dôvodmi rozhodnutia súdu prvého stupňa, a to po skutkovej, ako aj právnej stránke. Odvolací súd prirodzene musí odpovedať na podstatné a právne významné dôvody odvolania a nemôže sa obmedziť len na

skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia doplniť ďalšie dôvody. Inak sa dostane mimo limitov práva na spravodlivý proces, ktoré je chránené nielen čl. 46 ods. 1 ústavy, ale aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru.

Preskúmaním veci dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutia súdov nižších stupňov zodpovedajú vyššie uvedeným požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutí...

... Dovolací súd k aplikácii ust. § 219 ods. 2 O. s. p. dodáva, že v prípade, ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvého stupňa (úplný alebo čiastočný blanketový odkaz) stačí, ak v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci, pretože rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe zahŕňa po obsahovej stránke, aj odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa, s ktorým tak tvorí jeden celok. Na základe uvedeného, rozhodnutie súdu prvého stupňa, ako aj napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, je potrebné považovať za jeden celok, ktorý vytvára komplexné zhodnotenie skutkovej a právnej stránky posudzovaného vzťahu medzi účastníkmi konania...

... Vady konania v zmysle § 237 O. s. p. neboli spôsobilé založiť ani odporcom napádané právne závery, na ktorých založili súdy svoje rozhodnutia. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantný dovolací dôvod, samo o sebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O. s. p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia).

I keby teda tvrdenia dovolateľa boli opodstatnené (dovolací súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval), dovolateľom vytykaná skutočnosť by mala za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozsudku, nezakladala by ale prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 237 O. s. p. V dôsledku toho by posúdenie, či súdy (ne)použili správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretovali alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodili (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesné prípustné (o taký prípad ale v prejednávanej veci nešlo).

Dovolací súd vzhľadom na zistené skutočnosti konštatuje, že odporca nebol postupom súdu prvého stupňa, ako ani odvolacieho súdu, vylúčený z realizácie procesných

práv daných Občianskym súdnym poriadkom. Za týchto okolností jeho tvrdenie, že mu postupom súdu bola odňatá možnosť konať pred súdom, nie je opodstatnené.“

23. Predmetné uznesenie najvyššieho súdu obsahuje podľa názoru ústavného súdu dostatok skutkových a právnych záverov, pričom ústavný súd nezistil, že by jeho výklad a závery boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplývajú z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu (resp. právo na spravodlivý proces) stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

24. Ústavný súd sa z obsahu napadnutého rozhodnutia presvedčil, že najvyšší súd sa námietkami sťažovateľky zaoberal v rozsahu, ktorý postačuje na konštatovanie, že sťažovateľka v tomto konaní dostala odpoveď na všetky podstatné okolnosti prípadu. V tejto súvislosti už ústavný súd uviedol, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka na spravodlivé súdne konanie (m. m. IV. ÚS 112/05, I. ÚS 117/05).

25. Pretože namietané rozhodnutie najvyššieho súdu nevykazuje znaky svojvôle a je dostatočne odôvodnené na základe jeho vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ústavný súd nie je oprávnený ani povinný tieto postupy a hodnotenia nahrádzať (podobne aj

I. ÚS 21/98, III. ÚS 209/04) a v tejto situácii nemá dôvod zasiahnuť do právneho názoru najvyššieho súdu.

26. Podľa právneho názoru ústavného súdu rozhodovanie všeobecných súdov, ktoré je v súlade s platnou právnou úpravou, nezakladá porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru). Je vecou všeobecného súdu, ktorú normu z právneho poriadku v danom prípade aplikuje a ako ju interpretuje. Všeobecné súdy vychádzajú pri rozhodovaní o veci samej zo zákonnej, a nie ústavnej úpravy. Ústavný súd je však oprávnený posúdiť len neústavnosť konania (rozhodovania) všeobecných súdov (napr. I. ÚS 75/97, III. ÚS 64/00, II. ÚS 811/00).

27. Vychádzajúc z uvedeného je ústavný súd toho názoru, že niet žiadnej spojitosti medzi odôvodnením uznesenia najvyššieho súdu a namietaným porušením základných práv sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

28. Pretože ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde dospel k záveru, že účinky výkonu právomoci najvyššieho súdu v danom prípade sú zlučiteľné so sťažovateľkou označeným právom, sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

29. Po odmietnutí sťažnosti sťažovateľky ako celku nebol už právny dôvod zaoberať sa jej ostanými návrhmi.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. novembra 2017